

POVPRAŠEVANJE

Postopek omejitve dedovanja pri pokojnih občanih

VPRAŠANJE OBČINE ČLANICE:

»Zanima nas na kakšen način občine vodijo postopek omejitve dedovanja pri pokojnih občanih, katerim so doplačevale institucionalno varstvo in niso imeli nepremičnega premoženja (posledično nimajo zaznambe prepovedi odtujitve in obremenitve v Zemljiški knjigi) od obvestila o smrti naprej. Omenjeni občani imajo lahko določeno premoženje (delnice, prihranke na TRR-ju, zadnjo pokojnino na ZPIZ-u), do katerih je upravičena občina. Ste vabljeni na zapuščinsko obravnavo na podlagi smrtovnice?

Imamo primere, ki so v domu tudi desetletje. Ali izračunavate višino omejitve dedovanja za vsa leta, kljub temu, da je zapustil malo premoženja, saj se v naprej ne ve koliko ga je zapustil?

Ali imate prakso, da sodišče v postopku preveri koliko sredstev je na TRR in na ZPIZ-u ter vam predstavi višino premoženja ali občina samostojno preverja kje vse ima še premoženje (delnice, več trr-jev), saj smo imeli primere, da zap. razprava ni bila sklicana, ker pokojni ni imel premoženja, hkrati pa je občina imela informacijo za sredstva na TRR in ZPIZ-u?

Naš postopek:

Ko nas obvestijo o smrti občana v domu, pridobimo mrliški list ter ga posredujemo na banko, ki blokira račun.

Na upravno enoto posredujemo podatke za sestavo smrtovnice v kateri navedemo, da bomo podali predlog za omejitev dedovanja.

Na sodišče podamo predlog za omejitev dedovanja z izračunom o višini sredstev namenjenih pokojnemu občanu.«

ODGOVORI OBČIN ČLANIC:

CELJE

Mestna občina Celje na podlagi obvestila o smrti občana, ki je užival pravice na podlagi Zakona o socialnem varstvu, vedno prijavi svojo terjatev na pristojno okrajno sodišče (glede na zadnje stalno prebivališče občana, ki je lahko v primeru pravice do oprostitev plačila institucionalnega varstva tudi izven Mestne občine Celje), ob predpostavki, da vedno obstaja verjetnost, da je imel pokojni premoženje. Glede na to, da je v skladu z Zakonom o dedovanju to prednostna terjatev, pripravimo izračun terjatve z obrestmi (od dneva plačila do dneva smrti občana). V primeru, da razpolagamo z informacijami o premoženju pokojnega občana, le te posredujemo tudi pristojnemu sodišču in jih prosimo za uvedbo zapuščinskega postopka.

HOČE-SLIVNICA

Pri Občini Hoče-Slivnica je postopek naslednji: Center za socialno delo nas obvesti o smrti oskrbovanca in v skladu s tem občina pripravi specifikacijo stroškov plačil za oskrbnino, ki jo je občina plačevala oz. doplačevala za pokojnika. Zapuščinskih obravnav se po pooblastilu občine udeležuje predstavnik Centra za socialno delo, ki tudi priglasí stroške. Občina ne preverja stanja na tekočem računu, saj celoten postopek vodi CSD. Nismo še imeli primera, ko bi doplačevali za osebo, ki bi imela na računu veliko prihrankov oz. sredstev, saj gre v teh primerih po navadi za osebe, ki so v socialno slabšem položaju.

JESENICE

Občina Jesenice postopek pri omejitvi dedovanja po pokojnih občanih vodi po naslednjem postopku:

na podlagi pravnomočne odločbe o oprostitvi plačila institucionalnega varstva, ki jo izda CSD, Občina zaznamuje prepoved odtujitve in obremenitve v ZK. Ko nas (če nas) zavod oz. dom obvesti o smrti občana, posredujemo podatke na UE za sestavo smrtovnice v kateri podamo predlog omejitve pri dedovanju. Izračunamo revalorizacijo zneska, ki smo ga doplačevali za pokojnega. Na sodišče podamo predlog za omejitev dedovanja, kot prilogo priložimo višino revaloriziranih sredstev, ki smo jih doplačevali za pokojnega in kopije vseh odločb, ki so bile podlaga za doplačila. Na zapuščinsko obravnavo smo vedno vabljeni, tam podamo nov revaloriziran znesek doplačil (mine tudi več kot pol leta do razpisa obravnave) in priglasimo terjatev. V večini primerov je zapuščina pokojnega manjša od terjatve, zato sodišče odloči, da se celotna zapuščina izroči Občini. Do sedaj nam je sodišče vedno v sklepu navedlo zapuščino pokojnega, ki je obsegala ali denarna sredstva na TRR ali neizplačana pokojnina ali delnice. V primeru, da je zapustnikovo premoženje v denarnih sredstvih, Občina na podlagi pravnomočnega sklepa izda zahtevek za izplačilo sredstev na TRR ali neizplačane pokojnine na ZPIZ ali vpis vrednostnih papirjev. Na podlagi zahtevka Občina dobi nakazana sredstva na račun ali obvestilo, da smo postali lastniki vrednostnih papirjev.

KRANJ

Postopek omejitve dedovanja pri pokojnih občanih, katerim smo doplačevali institucionalno varstvo in niso imeli nepremičnega premoženja (posledično nimajo zaznambe prepovedi odtujitve in obremenitve v Zemljiški knjigi) od obvestila o smrti naprej vodimo tako, da podamo na sodišče predlog za omejitev dedovanja. Na podlagi navedenega predloga smo nato vabljeni na zapuščinsko obravnavo.

Tudi naša občina ima primere občanov, ki so v domu tudi desetletje. Prav tako za omenjene občane izračunamo višino doplačil za vsa leta, saj se v naprej ne ve koliko je še ostalo premoženja.

LAŠKO

Posredujem odgovor Občine Laško na vprašanje glede postopka omejitve dedovanja pri pokojnih občanih:

Občina Laško je o smrti občana v institucionalnem varstvu obveščena s strani doma v katerem je občan bival ali s strani Centra za socialno delo Laško. Po obvestilo o smrti zaprosimo za računalniški izpis iz glavne knjige oziroma izpis doplačil stroškov domske oskrbe (dogovorjeno imamo, da se plačila preverjajo za vsa leta bivanja v domu oziroma najmanj do leta 2000 nazaj). Napiše se predlog omejitve dedovanja v višini terjatve po računalniškem izpisu iz glavne knjige, ne glede ali ima občina zaznambo prepovedi odtujitve in obremenitve nepremičnine ali ne (določene osebe imajo prihranke, delnice ... - zdaj je to razvidno tudi iz odločb centrov za socialno delo). Predlog s prilogami pošljemo z vročilnico (po ZUP) zaradi dokaza vložitve predloga.

Po vložitvi predloga nam sodišče pošlje:

- vabilo na zapuščinsko obravnavo ali
- obvestilo, da zapuščinska obravnava po pokojnem še ni bila uvedena ali
- obvestilo, da zapuščinska obravnava po pokojnem ne bo uvedena, ker le ta ni imel premoženja.

Na sami zapuščinski obravnavi imamo prakso, da sodišče večinoma samo preveri oziroma že ima podatke o zadnji pokojnini na ZPIZ-u, prihrankih ali delnicah. So pa tudi primeri, ko nas dom, kjer je občan bival, skupaj z obvestilom o smrti, obvesti tudi o prihrankih le tega. Sami pa preverimo namembnost in velikost nepremičnin pod zaznambo (včasih sodišče nas vpraša po približni vrednosti nepremičnin).

Do sedaj smo imeli samo en primer v letu 2008, ko je pokojni občan imel prihranke na hranilni knjigi (o tem nas je obvestil dom), sodišče pa nas je obvestilo, da zapuščinska obravnava ni bila uvedena, ker pokojni ni imela premoženja. Ponovno smo pisali na sodišče, jih opozorili, da pokojni ima prihranke na hranilni knjigi in da je občina Laško poskrbela tudi za pogrebne stroške, ker pokojni nima sorodnikov ter jih prosili za sprožitev zapuščinske obravnave. Sodišče nam je odgovorilo, da ne bodo izvedli zapuščinskega postopka, saj ga lahko na določilo 203. člena Zakona o dedovanju opravijo le na predlog dedičev, kar pa občina ni. Po 9. členu Zakona o dedovanju bo zapuščina brez dedičev postala lastnina Republike Slovenije.

LOGATEC

Ko nas obvestijo o smrti občana v domu, na upravno enoto posredujemo podatek - izračun višine sredstev, ki ga je občina plačala za pokojnega občana - za pripravo smrtovnice. Ne glede na to, ali je imel pokojni nepremičnino ali ne. V vsakem primeru na UE oddamo izračun.

Včasih pride do obravnave na sodišču, največkrat pa ne, ker so pokojni dejansko brez premoženja.

Podatkov o sredstvih na bančnih računih, o nepremičninah itd. Občina nima. Jih ima pa CSD, s katerimi v takšni zadevi sodelujemo.

Postopek dedovanja v celoti ureja ZD, ravno tako tudi priglasitev terjatev občine, ki jih ima do zapustnika. Občina je dolžna prijaviti svojo terjatev v zapuščinski postopek. Zapuščinski postopek se opravi, če je zapustnik imel premoženje, zlasti nepremičnine. Terjatev občine ima prednost pri poplačilu, večkrat pa se zgodi, da zapustnik dejansko nima nikakršnega premoženja.

REČICA OB SAVINJI

Na zapuščinsko razpravo smo vabljeni, ko priglasimo terjatev na sodišče. Priglasimo terjatev v celoti, ne glede na višino zapustnikovega premoženja. V posameznih primerih občina premoženje preverja tudi sama.

VOJNIK

V naši občini za vse občane, ki smo jih doplačevali domsko oskrbo, po obvestilu o njihovi smrti, izračunamo višini sredstev, ki smo jih namenili za plačilo njihove domske oskrbe. Višino terjatve nato pošljemo na okrajno sodišče, ki vodi zapuščinski postopek in v vednost tudi na upravno enoto, ki sestavlja smrtovnico. Ko je razpisana zapuščinska razprava, smo vabljeni kot stranke v postopku. V primeru, da ima pokojni sredstva na TRR, delnice itd. smo do njih, v višini terjatve, upravičeni mi kot občina.

S spoštovanjem,

Jasmina Vidmar,
Generalna sekretarka